İSRAİL: SOYKIRIM MAĞDURU SOYKIRIM FAİLİ Mİ OLDU?

Mehmet Oğuzhan TULUN

Analist

Analiz No : 2024 / 1

15.02.2024

Bu yazı ilk olarak AVİM tarafından 31 Ocak 2024te yayınlamış İngilizce bir makalenin çevirisidir. Söz konusu makalenin çevrilmesine AVİM Misafir Araştırmacısı İrem Akın katkı sağlamıştır.

Militan direniş örgütü Hamas'ın 7 Ekim 2023'te gerçekleştirdiği saldırıya tepki olarak İsrail devletinin Gazze Şeridi'nde yürüttüğü askerî harekât ve Batı Şeria'daki güvenlik operasyonları hakkında şiddetli tartışmalar yaşanmaktadır. Her iki taraf da aşırı tutumları nedeniyle kınanırken İsrail, Gazze Şeridi'nde yarattığı yıkımın kapsamı, hızı ve şiddeti nedeniyle daha fazla dikkat çekmiştir. Yahudi halkına karşı yapılan prototipik soykırımın ardından kurulan İsrail, günümüzde Filistin halkına karşı soykırım yapmakla suçlanmaktadır. Tüm bunlar NATO üyesi, AB adayı ve Müslüman çoğunluğa sahip Türkiye'nin küresel siyasetteki konumu ve Batılı ortaklarıyla ilişkileri açısından ne gibi sonuçlar doğurabilir?

İsrail ve Filistin'de 7 Ekim 2023'ten bu yana meydana gelen geniş çaplı şiddet olayları, karmaşık İsrail-Filistin çatışması söz konusu olduğunda her zaman olduğu gibi çamur atmalarla dolu hararetli tartışmaları, çifte standart suçlamalarını ve çeşitli uluslararası normların ihlal edildiğine dair endişeleri tetiklemiştir. Tüm bunların gölgesinde çatışmaların başlamasından bu yana her iki tarafta da hayatını kaybeden ya da hayatı kararan binlerce sivilin inkâr edilemez trajedisi söz konusudur. Ancak bu makalenin amacı ne İsrail devletinin ne de Filistinli militan direniş örgütü Hamas'ın eylemlerini kınamaktır. Bununla birlikte her iki tarafın da acımasız taktikler ve aşırı söylemler kullandığını gösteren çok sayıda kanıt olduğunu belirtmek gerekmektedir. Söz konusu vakadan da anlaşılabileceği üzere, uzun süre devam eden siyasi ve etnik çatışmalar sivillerin büyük acılar çekmesine neden olmakta ve insanlığın en çirkin yönlerini ortaya çıkarmaktadır. Tüm bu meseleler bir yana, bu makale 7 Ekim sonrasında yaşanan bazı önemli küresel

siyasi gelişmelere ve hukuken tanımlanmış soykırım terimine yapılan vurgunun artmasına dikkat çekmeyi amaçlamaktadır.

Antisemitizm ve İslamofobinin Endişe Verici Yükselişi

Bu bağlamda bahsedilmesi gereken ilk gelişme, özellikle hem Yahudilerin hem de Müslümanların önemli bir nüfusunu barındıran Batı'daki antisemitik ve İslamofobik vakaların endişe verici artıştır. İsrailin ayrım gözetmeksizin sivilleri hedef alan askerî harekâtına[1] rağmen çoğu Batılı hükümet tarafından İsrail'e gösterilen kararlı destek ve Filistinli sivillerin durumuna yönelik endişelerini dile getirenlere karşı (sözde özgür ve demokratik olan) Batı'nın kamusal alanlarda, akademide, basında ve iş dünyasında uyguladığı susturma, manipülasyon ve tehdit faaliyetleri[2], antisemitik komplo teorilerini haklı göstermek için kullanılmıştır. Diğer bir deyişle, Batılı egemen çevrelerin antisemitizmle mücadele adına İsrail'i eleştirilerden koruma konusundaki aşırı gayretkeşliği olabilecek en kötü şekilde geri tepmiştir. Aynı zamanda Batı'daki göçmen karşıtı aşırı sağ gruplar da bu olumsuz durumdan faydalanarak Müslümanları, değerleri Batı'nın Yahudi-Hıristiyan geleneğine dayalı değerleriyle bağdaşmayan potansiyel teröristler olarak karalama politikalarını daha da ileriye taşımışlardır.[3] Bu nedenle İsrail ve Filistin'de devam eden çatışmalar, dünyanın dört bir yanındaki sıradan Yahudiler ve Müslümanlar ve dolayısıyla Batı tarafından tarih boyunca öteki olarak tanımlanan Müslüman çoğunluklu Türkiye için geniş çaplı ve tehlikeli sonuçlar doğurmaktadır.

İsrail Devletinin Batı Nezdindeki Ayrıcalıklı Konumuna İlişkin Sorular

İkinci gelişme bazı Batılı ülkeler ile İsrail arasında uluslararası normların evrensel uygulanabilirliğini sorgulatan tuhaf ilişkinin ortaya çıkmasıdır. Son zamanlarda yaşanan az sayıda çatışma, Batının siyasi değerler açısından verdiği öğütlerle uygulamada yaptıkları arasındaki tutarsızlığı bu denli gözler önüne sermiştir. İsrail devletinin 7 Ekim 2023'ten sonra Hamas'ın saldırganlığına karşı meşru müdafaa ve güvenlik önlemleri alma hakkı olsa da bu saldırganlık karşısındaki eylemleri üst düzey BM yetkilileri, çeşitli uluslararası örgütler, insan hakları kuruluşları ve Küresel Güney[4] (ki bu durumda buna Türkiye de dahildir) tarafından aşırı orantısız olarak nitelendirilmiştir. Başta ABD ve Almanya olmak üzere Batılı hükümetlerin sadece bir kısmı İsrail'in mevcut tutumuna koşulsuz manevi destek ve diplomatik kılıf sağlamaya devam ederken, genellikle İsrail yanlısı olan Fransız ve İngiliz hükümetleri İsrail'in tutumunun oldukça sorunlu hale geldiğini kabul etmek zorunda kalmıştır. ABD ve Almanya'da bile halkın duyarlılığı ile resmi duruş arasında gözle görülür bir çatlak oluşmaya başlamıştır. İnsanlar, haberlerde tanık oldukları Gazze Şeridi'ndeki katliam ile Amerikalı ve Alman yetkililerin Filistinli sivillerin çektiği acılar için gösterdikleri samimiyetsiz endişe arasındaki tutarsızlık nedeniyle hayal kırıklıklarını dile getirmektedirler. Ayrıca ileri teknoloji kullanan ve zengin bir ekonomiye sahip İsrail'e, başka bir ülkeyle topyekûn bir savaş halinde bile değilken neden bu kadar çok askerî ve mali yardım yapıldığına dair doğru düzgün bir gerekçe de sunulmamaktadır. Eleştirmenler, bu yardım için harcanan kaynakların ABD ve Almanya'da hayat pahalılığından muzdarip

insanların ekonomik koşullarını iyileştirmek için kullanılabileceğini savunmaktadır. Belki de bu baskı sayesinde resmî Amerikan ve Alman söylemi İsrail'in tutumuna ilişkin olarak isteksizce de olsa yavaş yavaş değişmeye başlamıştır.[5]

Batı, Rusya'nın Şubat 2022'de Ukrayna'ya karşı başlattığı geniş çaplı işgal karşısında güçlü bir ortak cephe oluşturmuş ve şiddetli diplomatik kınamalar, organize propaganda ve ağır ekonomik yaptırımlar yoluyla Rusya'ya azami düzeyde baskı uygulamıştı. İşgalin başlamasından bu yana neredeyse iki yıl geçmesine rağmen Rusya, İsrail'in Gazze'de yaklaşık 4 ay içinde gerçekleştirdiği yıkımı Ukraynanın sivil yaşamı ve altyapısı üzerinde henüz gerçekleştirmemiştir. Ancak İsrail bugüne kadar Rusya'nın Batı'dan gördüğü baskının onda birine bile maruz kalmamıştır. Tam aksine ABD ve Almanya İsrail'e destek vermeye o kadar odaklanmıştır ki Ukrayna-Rusya Savaşı bir kenara itilmiş ve Ukrayna Rusya'ya karşı verdiği varoluş mücadelesinde Batı tarafından ihmal edildiğini hissetmiştir.[6]

Batı'nın İsrail'e yönelik ayrıcalıklı muamelesi, Batı'nın Yahudi halkına karşı Holokost'un dehşetiyle sonuçlanan geçmişteki antisemitizmden dolayı hissettiği kolektif suçluluk duygusuna bağlanmaktadır. Bir başka görüş ise artık bir Yahudi devleti ve Yahudi-Hıristiyanlığın (ve çeşitli Hıristiyan çevrelerce öngörülen kıyametin) bir parçası olarak kabul edilen İsrail'in, Batı'nın Orta Doğu'daki jeopolitik çıkarları için bir vekil görevi gördüğünü savunmaktadır. Ancak 7 Ekim'den bu yana ortaya çıkan bilgiler, Batı'nın İsrail'e verdiği güçlü desteğin altında başka unsurların da yattığını göstermiştir. Bunlar arasında Amerikalı politikacıların ve askerî sanayi sektörünün ileri teknolojiye sahip İsrail ekonomisinden edindiği büyük maddi kazanımlar,[7] seçim kampanyası bağışları kılıfı altında Batılı egemen çevrelere rüşvet saçan İsrail'in son derece etkili lobicileri ve İsrail'in Batılı politikacılara karşı yürüttüğü ve uluslararası pedofil seks tacirlerini istihbarat elemanı olarak kullanmaya kadar varan şantaj operasyonları yer almaktadır.[8] Tüm bunlar, Batı'nın sözde önem verdiği ve diğer ülkeleri azarlamak için gerekçe olarak kullandığı demokrasi, insan hakları, sorumluluk ve savaş hukuku gibi yüce değerlerin Batı'nın jeopolitik çıkarları devreye girdiğinde hızla bir kenara atılabileceği anlamına gelmektedir. Bu, uluslararası ilişkilerde daima yaygın olarak kabul edilen bir olgu ve Küresel Güneyin ortak bir şikâyeti olmuştur. Ancak 7 Ekim'den bu yana yaşananlara rağmen Batı'nın İsrail'e yönelik ayrıcalıklı muamelesi, Küresel Güney ülkelerinin Batının çifte standartlarından bıktıkları ve Batıya yönelik eleştirel söylemlerinin sertliğini artırdıkları bir kırılma noktasına dönüşmüş gibi görünmektedir.[9]

İsrail'in İrrasyonel Bir Devlete Dönüşmesi Riski

Üçüncü gelişme nükleer silaha sahip İsrail'in, Başbakan Benjamin Netanyahu'nun aşırının da aşırısı sağcı yönetiminde irrasyonel (akıl dışı) bir devlete dönüşmesi riskidir. Bu gelişme, Türkiye'nin yakın çevresini bölgesel istikrarsızlığa ve savaşa sürükleyebilecek İsrail'in tehlikeli durumunu anlamayı reddeden Batılı müttefikleriyle ilişkilerini zorlaştırmaktadır. Başbakan Netanyahu iktidarda kalmak için neredeyse her şeyi yapabilecek ve söyleyebilecek ilkesiz bir siyasetçi olarak geniş çapta tanınsa da, Amerikalı yetkililerin ruh hastası ideologlar[10] olarak tanımladığı saldırgan Yahudi üstüncüsü

Bakanlar Bezalel Smotrich ve Itamar Ben-Gvir gibi isimlerle kıyaslandığında Netanyahunun bile sınırları vardır. İsrail siyaseti uzmanları, 7 Ekim'de çatışmaların patlak vermesinden önce bile Netanyahu'nun iktidarda kalabilmek için aşırı sağcı kesimden gelen baskıya boyun eğmek zorunda kaldığını savunuyorlardı. 7 Ekimde Hamasın gerçekleştirdiği sürpriz saldırı İsrailin gururunu kırmıştır, zira İsrail Hamasın şüphesiz uzun zamandır planladığı bu saldırıyı tespit edememiş ve Haması 1200 İsrailliyi katlettiği o gün yeteri kadar hızla geri püskürtememiştir. Bu saldırı, İsrail'i devlet dışı bir aktöre karşı bile kendini korumaktan aciz bir ülke olarak göstermiş ve sıklıkla övülen askerî güçlerinin ve istihbarat aygıtının itibarını zedelemiştir. Gururunun kırılmasıyla tetiklenen öfke[11] İsrail'deki aşırı sağcı kesimlerin daha fazla güç kazanmasını sağlamıştır. Bu durum belki de İsrail'in hem hükümet hem de toplum olarak nasıl aynı anda Batı Şerialı[12] ve Gazzeli Filistinliler, devam eden çatışmaların sonuçları konusunda endişelerini dile getiren muhalif İsrailliler [13], Kudüs Ermeni Patrikhanesi[14], Dünya Kiliseler Konseyi[15], Roma Katolik Kilisesi[16] , üst düzey BM yetkilileri[17], küresel basın mensupları ve BM yardım çalışanları[18] ve hatta İsrail'i korumaya ve devam eden çatışmaların bölgesel bir çatışmaya dönüşmesini engellemeye çalışan Batılı hükümet yetkilileri[19] dâhil olmak üzere apayrı insanlardan ve aktörlerden oluşan bir grubu aynı anda mağdur etmeyi ya da öfkelendirmeyi başardığını açıklamaktadır.

Son yıllarda Türkiye ve İsrail, ilişkilerini 2010 yılı öncesindeki seviyeye getirmek için yoğun çaba sarf etmişlerdir. İsrail geçmişten bu yana Türkiye için (Türkiye de İsrail için) önemli bir ticaret ortağı ve küresel bağlantı noktası olmuştur. Ancak Gazze Şeridi'nde yaşanan eşi benzeri görülmemiş düzeydeki yıkım ve öldürmeler, Batı Şeria'da yaygınlaşan keyfi tutuklamalar, Filistin topraklarının ve mülklerinin silahlı Yahudi üstüncü yerleşimciler tarafından cezasız bir şekilde hızla çalınması ve İsrail'in bunlarla ilgili eleştirilere verdiği saldırgan tepkiler Türkiye'nin yakın çevresinde ciddi anlamda istikrarsızlaştırıcı etkiler yaratmaktadır. Bu durum Türk hükümetinin sessiz ya da seyirci kalmasını imkânsız hale getirmiştir. Türkiye, İsrail'e karşı hâlihazırda yöneltilen küresel kınamanın sadece bir parçası olsa da, Türkiye'nin eleştirileri diğerlerinden daha keskin ve daha yoğun olmuştur. Bu durum kaçınılmaz olarak Türkiye-İsrail ilişkilerini 2010 yılı öncesindeki seviyelere getirme çabalarını öngörülebilir bir gelecek için sekteye uğratmıştır. Tüm bunlar Türkiye'yi, birçoğu yukarıda özetlenen nedenlerle İsrail'i eleştirmekte tereddüt eden Batılı müttefikleriyle karşı karşıya getirmiştir.

Soykırım Teriminin Resmi Tanımına Yönelik Yenilenen Vurgu

Dördüncü ve son gelişme, 1948 Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinde açıkça tanımlanan hukuki soykırım terimine yönelik yenilenen küresel vurgudur. Bu, terimin siyasi çıkarlara hizmet etmek üzere gelişigüzel bir şekilde kullanılmasıyla tam bir tezat oluşturmaktadır.

7 Ekim'den sonra patlak veren çatışmalar, İsrail'in geçmişte birçok kez karşı karşıya kaldığı apartheid, etnik temizlik, toplu cezalandırma, savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar gibi suçlamalarla yeniden gündeme gelmesine yol açmıştır. Ancak İsrail'in askerî harekâtının Gazze Şeridinde yol açtığı yıkımın kapsamı, hızı ve şiddeti[20] İsrail'in soykırım

yaptığı suçlamalarına da yol açmıştır. Bu konuda söz konusu yıkımla ilgili veriler İsrail'in aleyhine ciddi bir delil oluşturmaktadır.[21] Ayrıca İsrail toplumunun her katmanında dile getirilen ve soykırıma teşvik olarak nitelendirilebilecek çok sayıda ifade nedeniyle İsrail adeta kendi ayağına sıkmıştır.[22] 1948 Soykırım Sözleşmesinin 2. Maddesinde tanımlanan özel kasıt (*dolus specialis*) ya da ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubu kısmen veya tamamen ortadan kaldırma kastı,[23] soykırım davalarına bakan yetkili mahkemelerde kanıtlanması son derece zor bir olgu olarak bilinmektedir. Söz konusu meselede İsrail yönetiminden yayılan soykırımcı söylemin, doğrudan İsrail'in Filistinlilere yönelik politikalarını uygulayan kişilerin soykırımcı eylemlerine dönüştüğünün gösterilmesi gerekmektedir. Ancak her halükârda İsrail burada bariz bir örnek teşkil etmektedir, zira daha önce hiçbir ülke açıkça özel kasıt olduğuna işaret eden bu kadar çok açıklama yapmamıştır.

İsrailin güçlü Batılı destekçilerinin tepkisiyle karşılaşacağını çok iyi bilmesine rağmen Güney Afrika, 1948 Soykırım Sözleşmesini imzalayan bir taraf olarak sahip olduğu hak ve göreve dayanarak, İsrail'in Gazze Şeridinde soykırım eylemleri gerçekleştirdiğini iddia ederek BM Uluslararası Adalet Divanında (UAD) İsrail'e karşı dava açmak gibi cesur bir karar almış ve mahkemeden Filistinlileri İsrail'in daha fazla saldırısından korumak için ateşkes emri vermesini talep etmiştir.[24] Başvuru belgesinde ve davanın UAD'daki duruşmasında,[25] Güney Afrika savlarını Filistin halkının İsrail devleti tarafından tarihsel olarak kötü muamele görmesine, Gazze Şeridinde devam eden yıkıma ve İsrail'den gelen olası soykırımcı açıklamalarına dayandırmıştır. Güney Afrika'nın geçmişte orijinal apartheid devleti olması, yani soykırıma yol açabilecek sistematik ayrımcılık ve insanlık dışı muamele konusunda sağlam bir anlayışa sahip olması, İsrail'e karşı başvurusunu daha da kuvvetli hale getirmiştir.

İsrail'in Güney Afrika'nın başvurusuna karşı çıkışı ve duruşma sırasındaki savunması şu noktalara dayanmaktadır: 1) İsrail, Filistin halkına karşı bir yok ediş savaşı değil, Hamas'a karşı bir savunma ve hayatta kalma savaşı yürütmektedir, 2) Hamas, Yahudileri yok etmek ve İsrail devletini yıkmak istediğini hiç çekinmeden açıkça ifade etmektedir, 3) Hamas'ın uzun süredir devam eden yerel halkın arasına sızma politikası vardır ve Gazze'deki yüksek ölü sayısı Hamas'ın Filistinlileri canlı kalkan olarak kullanma taktiğinin doğrudan bir sonucudur. İsrail askeri güçleri Hamas'ın bu taktiğine rağmen sivil zayiatı sınırlandırmak için azami çaba sarf etmektedir, 4) İsrail uluslararası yükümlülükleri gereği, Hamas'a yardım edebileceğini bilmesine rağmen Gazze Şeridine yardım girişine izin vermiştir, 5) Hamas'ın 7 Ekim saldırısı İsrail için travma yaratmıştır ve bu travmanın etkisinde kalınarak fevri biçimde bazı açıklamalar yapılmıştır. Güney Afrika bu açıklamaları bağlamından koparmış ve kendi iddiasını kanıtlamak amacıyla gerçekleri çarpıtmıştır, 6) Güney Afrika endişelerini İsrail'e ileterek çözüme kavuşturmak için hiçbir girişimde bulunmamış ve sadece birkaç gün önceden haber vererek doğrudan UAD'a başvurmuştur. Bu da UAD'ın bu konuda yargı yetkisinin olmadığı anlamına gelmektedir, 7) Güney Afrika bu davayı Hamasa zaman kazandırmak, örgüte diplomatik ve hukuki koruma sağlamak ve İsrail'in kendini savunma hakkını sınırlamak için kötüye kullanmaktadır.

İsrail'in öne sürdüğü iddialara rağmen çoğu uzman Güney Afrika'nın olası bir soykırım için güçlü deliller sunduğunu ve İsrail'in savunmasının zayıf olduğunu belirtmiştir. İsrail'in

sahip olduğu tek gerçek avantaj, soykırımın yok etme kastı boyutunu kesin olarak kanıtlamanın daha önce bahsedilen zorluğuydu. Davanın esasına ilişkin kararın verilmesi yıllar alacak olsa da Güney Afrika Gazze'ye yönelik askerî saldırısı nedeniyle İsrail'e karşı geçici tedbirler alınmasını talep etmiş ve Mahkeme 26 Ocak'ta bu talebi karara bağlamıştır. Mahkeme kararında, Hamas'ın 7 Ekim'deki saldırısına ve İsrail'in askeri müdahalesinin yol açtığı geniş çaplı yıkıma dikkat çekerek, bölgede yaşanan insanlık trajedisinin boyutlarının son derece farkında olduğunu ve devam eden can kayıpları ve çekilen acılardan derin endişe duyduğunu belirtmiştir.[26] Mahkeme bir ateşkes kararı almamış olsa da neredeyse oy birliğiyle İsrail'e şu emirleri vermiştir:[27] 1) Her türlü soykırım eylemini önlemek için mümkün olan tüm tedbirleri almak ve askerî güçlerinin bu tür eylemlerde bulunmamasını sağlamak, 2) Soykırım eylemlerinin kamuoyu önünde kışkırtılmasını önlemek ve cezalandırmak, 3) Gazze Şeridindeki Filistinlilere derhal insani yardım ulaştırılmasını sağlamak, 4) Bu davayla ilgili soykırım iddialarına ilişkin her türlü delili muhafaza etmek ve 5) Bir ay içinde bu mahkeme kararına uymak için atılan adımları açıklayan bir rapor sunmak. Bu kararlar, UAD'ın Güney Afrika'nın başvurusunu geçerli bulduğu ve İsrail'in soykırım yaptığına dair iddiaların makul olduğunu düşündüğü anlamına gelmektedir. Bu, halkı Holokost kurbanı olan bir ülke için vahim bir gelişmedir ve bu soykırımın acı hatıralarından ne öğrenildiği konusunda soru işaretleri yaratmaktadır.

UAD kararları konusunda yaptırım gücüne sahip değildir ve örneğin Rusya, Mart 2022'de UAD'ın Ukrayna'yı işgalini durdurması yönündeki kararını dikkate almamıştır.[28] Batılı destekçilerinden bu karara uyması yönünde baskı görmediği sürece İsrail de büyük ihtimalle UAD'ın kararlarının özünü dikkate almayacaktır. Ancak UAD Dünya Mahkemesi olarak kabul edildiğinden kararları küresel siyasette güçlü bir ahlaki ağırlık taşımaktadır ve bu da İsrail'in uluslararası normlara uygun hareket etmesi için üzerindeki baskıyı ciddi ölçüde arttıracaktır. UAD'ın geçici tedbir talebi konusunda Güney Afrika lehine karar vereceği beklentisiyle İsrail Başbakanı Netanyahu, UAD dahil hiç kimsenin İsrail'in askerî operasyonunu ve İsrail'in Hamas'ı ortadan kaldırmasını durduramayacağını belirtmiş[29] ve İsrail'in Batılı destekçilerini Filistin'deki Hamas, Lübnan'daki Hizbullah, Yemen'deki Husiler ve İran devletini kapsayan daha geniş bir bölgesel savaşın içine çekmeye çalışmıştır.[30] Ancak İsrail, Güney Afrika tarafından mahkemeye verildikten sonra soykırıma teşvik olarak yorumlanabilecek yeni abartılı açıklamalar yapmaktan kaçınmaya başlamıştır.[31]

UAD'nin geçici tedbirlerine karşılık olarak İsrail hükümeti tutarsız tepkiler vermiştir: ateşkes kararının olmamasını İsrail'in lehine çevirmeye çalışmış, Mahkeme'nin İsrail'in askerî müdahalesini dolaylı olarak kabul ettiğini ileri sürmüş, Mahkeme'nin otoritesiyle alay etmiş, Mahkeme'yi Yahudi karşıtı iddiaların yanında yer almakla suçlamış ve uluslararası hukuka sarsılmaz bir bağlılığı olduğunu iddia etmiştir.[32] Güney Afrika hükümeti ateşkes kararının çıkmamasından üzüntü duyduğunu ancak İsrail'in Filistinlilere yönelik kötü muamelesi nedeniyle en üst düzeyde uyarılmasından memnuniyet duyduğunu ifade etmiştir. Uzmanlar, ateşkes emri olmamasına rağmen UAD tarafından emredilen geçici tedbirlerin İsrail'in askerî operasyonlarını durdurması ya da en azından önemli ölçüde değiştirmesi gerektiğini ifade etmektedir. Mahkemenin kararlarına uyduğu izlenimi vermek isteyecek İsrail'in bunu başarmasının tek yolu insani yardım ulaşmasını sağlamasından geçmektedir.[33]

Güney Afrika'nın UAD başvurusuna destek veren ülke ve örgütlerin sayısı, başvuruya karşı çıkanlardan çok daha fazladır.[34] Yaklaşık 50 ülke (Türkiye de dâhil) ve Arap Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi bazı önemli örgütler destek açıklamasında bulunmuştur. Bu nedenle Küresel Güneyin genelinde Güney Afrika'ya destek verildiği söylenebilir, ancak muhtemelen dış politikalarına uygun olarak taktiksel sessizliği benimseyen Çin ve Hindistan gibi önemli istisnalar da bulunmaktadır. Küresel Güneyin bir parçası olarak görülmeyen ancak aynı zamanda Batı tarafından saldırgan olduğu gerekçesiyle reddedilen bir diğer büyük güç olan Rusya da taktiksel sessizlik izlemektedir. Taktiksel sessizlik izleyen bir diğer örgüt de Batı'nın ayrılmaz bir parçası olan Avrupa Birliği'dir (AB)[35]. Şu ana kadar Güney Afrika'nın başvurusuna kesin bir dille karşı çıkan ve İsrail'e destek veren ülkelerin tamamı Batılı ülkelerdir. Bu nedenle Güney Afrika'nın UAD başvurusunu kimin desteklediği ya da reddettiği konusunda küresel siyasette gözle görülür bir bölünme olduğu ifade edilebilir.

Bu bağlamda ABD'nin Güney Afrika'nın başvurusunu kesin bir dille reddetmesi ve Almanya'nın İsrail'in yanında üçüncü bir taraf olarak UAD davasına müdahil olma niyetini açıklaması dikkat çekmektedir. ABD hükümeti, 7 Ekim'den bu yana İsrail'in başlıca askerî ve siyasi destekçisi olmasının yanı sıra Güney Afrikanın hamlesini sinir bozucu ve haksız, amaca zarar veren ve hiçbir dayanağı olmayan bir dava olarak nitelendirmiştir.[36] UAD davasına müdahil olma kararını açıklayan Almanya, Almanya'nın İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazilerin Yahudilere yönelik soykırımı nedeniyle İsrail'e karşı özel bir sorumluluk taşıdığını ve hükümetin Hamas'a karşı kendisini savunması için İsrail'i desteklemeye devam edeceklerini söylemiştir.[37] Oysa Batının büyük bir kısmıyla birlikte hem ABD hem de Almanya, Rusya Ukrayna'yı işgal etmeye başladığında Rusya'ya karşı mümkün olan her türlü suçlamayı yöneltmiş, hatta Almanya Ukrayna'nın Rusya'ya karşı Uluslararası Ceza Mahkemesinde (UCM, UAD'den ayrı bir mahkeme) açtığı soykırım davasına üçüncü taraf olarak müdahil olacak kadar ileri gitmiştir.[38] Geçici tedbirlerin açıklanmasının ardından ne ABDnin ne de Almanyanın UAD davasına ilişkin tutumlarında önemli bir değişiklik olmuştur.[39]

Almanya'nın bu tutumu Namibya ile devam eden soykırım tanıma görüşmeleri[40] ışığında daha da garip bir hâl almıştır, zira Almanya Namibya tarafından süreci uzatmakla ve sömürgeci geçmişinin sonuçlarını gerektiği gibi üstlenmemekle suçlanmaktadır. Tam da bu nedenle Namibya, Almanya'nın Güney Afrika-İsrail UAD davasına müdahil olma planını açıklamasının ardından Almanya'yı eleştirmiş,[41] Almanya'nın Namibya topraklarında işlediği soykırımın zararını henüz tam olarak telafi etmediğini, Almanya'nın korkunç tarihinden ders çıkaramadığını ve Almanya'nın Gazze'de bir soykırım ve soykırımın eş değerini desteklerken Namibya'daki soykırımın zararın telafi etmek de dâhil olmak üzere Birleşmiş Milletler Soykırımla Mücadele Sözleşmesine olan bağlılığını ahlaki olarak iddia edemeyeceğini savunmuştur.

Son olarak ABD ve Almanya'nın bu konudaki tutumu, 1915 Olaylarına ilişkin soykırım iddialarını destekleme politikaları göz önünde bulundurulduğunda iyice anlamsız hale gelmektedir. Bilindiği üzere söz konusu soykırım iddiaları, Türkiye ile dış politika hedefleri çelişen ülkeler tarafından sıklıkla sözlü taciz aracı olarak kullanılmaktadır. Ancak herkesin canlı olarak tanıklık ettiği ve olası bir soykırım vakasına işaret eden kanıtların arttığı İsrail

davasının aksine, tarihi gerçekler ve hukuki değerlendirmeler 1915 Olaylarının soykırım olarak nitelendirilemeyeceğini göstermektedir. Aradan 108 yıl geçmesine rağmen Osmanlı hükümetinin Ermeni tebaasına karşı özel kastı olduğunu ima eden hiçbir belge (defalarca çürütülen ancak yine de propaganda amacıyla kullanılan sahte belgeler hariç) bulunamamıştır.[42] Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde soykırım kavramının küresel siyasetteki birçok aktör tarafından farklı dış politika çıkarlarına göre keyfi bir şekilde kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda ABD ve Almanya'nın yanı sıra Hıristiyan çoğunluğa sahip bazı Batılı ülkelerin soykırım iddialarına ilişkin beyanatları ciddiye alınmamalıdır, zira bu ülkelerin konuya yaklaşımı tutarsızlıklarla doludur.

**Resim: Güney Afrikalı (solda) ve İsrailli (sağda) hukuk ekipleri UAD'deki dava duruşması için hazır bekliyorlar*

[1] Geldiğimiz noktada ülkesi, İsrail'in en sadık destekçisi olan ABD Başkanı Joe Biden bile İsrail'in askeri harekatının ayrım gözetmeksizin yürütüldüğünü itiraf etmiştir: Colleen Long and Aamer Madhani, Biden takes a tougher stance on Israels indiscriminate bombing of Gaza, *Associated Press*, December 13, 2024, https://apnews.com/article/biden-israel-hamas-oct-7-44c4229d4c1270d9cfa484b664a22071

[2] James Bamford, Who Is Funding Canary Mission? Inside the Doxxing Operation Targeting Anti-Zionist Students and Professors, *The Nation*, December 22, 2023, https://www.thenation.com/article/world/canary-mission-israel-covert-operations/ ; Daniel Boguslaw, CNN Runs Gaza Coverage Past Jerusalem Team Operating Under Shadow Of IDF Censor, *The Intercept*, January 4 2024, https://theintercept.com/2024/01/04/cnn-israel-gaza-idf-reporting/ ; Denijal Jegić, Why is Germany so viciously anti-Palestinian?, *Al Jazeera* , January 7, 2024, https://www.aljazeera.com/opinions/2024/1/7/why-is-germany-so-viciously-anti-palestinian ; Fransa'da "siyonizm karşıtlığını suç sayan" tasarıya karşı 44 binden fazla imza toplandı, *TRT Haber*, 8 Ocak 2024, https://www.trthaber.com/haber/dunya/fransada-siyonizm-karsitligini-suc-sayan-tasariya-karsi-44-binden-fazla-imza-toplandi-827261.html

[3] Sal Ahmad, Europe's far-right using Israel's war on Gaza to further Islamophobia, *TRT World*, erişim tarihi: 17 Ocak 2024, https://www.trtworld.com/opinion/europes-far-right-using-israels-war-on-gaza-to-further-islamophobia-16305290

[4] David Rising, Everyones talking about the Global South. But what is it?, *Associated Press*, September 7, 2023, https://apnews.com/article/what-is-global-south-19fa68cf8c60061e88d69f6f2270d98b

[5] German FM Baerbock: Israel has duty to protect Palestinian civilians, *DW News*,

YouTube channel, January 8, 2024, https://youtu.be/eAmAomEt9qA?si=DZmRHAHSyz2evA2s ; Servet Günerigök, Biden losing patience with Israel's Netanyahu over Gaza: Report, *Anadolu Agency*, January 14, 2024, https://www.aa.com.tr/en/middle-east/biden-losing-patience-with-israels-netanyahu-over-gaza-report/3108670

[6] Ukraines Zelenskyy urges Western allies to step up pressure on Russia, *Al Jazeera*, January 16, 2024, https://www.aljazeera.com/news/2024/1/16/zelenskyy-urges-western-allies-to-step-up-pressure-on-russia

[7] Tucker and Ben Shapiro Erupt Over Israel Loyalties, *Breaking Points*, YouTube channel, January 2, 2024, https://youtu.be/QUTLxRKySTU?si=uuo-fxKZb0f6sQeP

[8] Disgraced paedophile Jeffrey Epstein, the spy theory and Israel angle, *TRT World*, January 12, 2024, https://www.trtworld.com/us-and-canada/disgraced-paedophile-jeffrey-epstein-the-spy-theory-and-israel-angle-16616743

[9] Why is Namibia furious at Germany's ICJ intervention supporting Israel?, *Al Jazeera English*, YouTube channel, January 16, 2024, https://youtu.be/WmSJ0Li1jbU?si=A2njKWhIrLcL22a5 ; Nosmot Gbadamosi, Why the Global South Supports Pretorias ICJ Genocide Case, *Foreign Policy*, January 17, 2024, https://foreignpolicy.com/2024/01/17/israel-gaza-icj-genocide-south-africa-namibia-bangladesh-global-south/

[10] Nahal Toosi, The US Is Dealing With an Israeli Leader Whos Losing Control, *Politico*, January 8, 2024, https://www.politico.com/news/magazine/2024/01/08/netanyahu-israeli-leader-losing-control-00134146

[11] Buna ilişkin daha fazla ayrıntı için lütfen aşağıdaki videoyu 21:17'den itibaren izleyiniz: Norm Finkelstein Reveals Genocide Case Strengths and Weaknesses, *Breaking Points*, YouTube channel, January 13, 2024, https://youtu.be/D3LDa6M-tpo?si=cftvBonxTJciZsMp

[12] Lauren Irwin, UN report calls on Israel to end unlawful killings in West Bank, *The Hill*, December 28, 2024, https://thehill.com/policy/international/4379981-un-report-israel-unlawful-killings-west-bank/ ; West Bank Sees 'Unmatched Surge' in Israeli Settlements Since Gaza War, *Asharq Al Awsat*, January 6, 2024, https://english.aawsat.com/arab-world/4772061-west-bank-sees-unmatched-surge-israeli-settlements-gaza-war

[13] Israelis criticising Gaza bombings pay a price in Netanyahus witch hunt, *TRT World*, January 16, 2024, https://www.trtworld.com/magazine/israelis-criticising-gaza-bombings-pay-a-price-in-netanyahus-witch-hunt-16672047

[14] Maayan Jaffe-Hoffman, Armenian Christians attacked in Jerusalem, some in serious condition, *The Jerusalem Post*, December 28, 2024, https://www.jpost.com/israel-news/crime-in-israel/article-779881

[15] Ahmet Gençtürk, Global Christian body slams Israeli air attack on Greek Orthodox church in Gaza, *Anadolu Agency*, October 22, 2023, https://www.aa.com.tr/en/middle-east/global-christian-body-slams-israeli-air-attack-on-greek-orthodox-church-in-gaza/3028830

[16] Devin Watkins, Pope condemns attacks on civilians in Gaza: It is war; it is terrorism, *Vatican News*, December 17, 2023, https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2023-12/pope-francis-holy-family-parish-gaza-appeal-civilians.html

[17] Patrick Wintour and Ed Pilkington, UN chief shocked by misrepresentation of comments in row with Israel, *The Guardian*, October 26, 2023, https://www.theguardian.com/world/2023/oct/25/israel-says-it-will-ban-un-staff-after-secretary-generals-comments; Margaret Besheer, Israel Forces Out UN Official in Palestinian Territories, *Voice of America*, December 1, 2023, https://www.voanews.com/a/israel-forces-out-un-official-in-palestinian-territories-/7380956.html

[18] Number of journalists killed in Gaza rises to 100, *TRT World*, erişim tarihi: 17 Ocak 2024, https://www.trtworld.com/middle-east/number-of-journalists-killed-in-gaza-rises-to-100-16364864 ; As Israel-Hamas War Reaches 100-Day Mark, Here's the Conflict by Numbers, *Voice of America*, January 14, 2024, https://www.voanews.com/a/as-israel-hamas-war-reaches-100-day-mark-here-s-the-conflict-by-numbers-/7439224.html

[19] Günerigök, Biden losing patience with Israel's Netanyahu over Gaza: Report.

[20] Norm Finkelstein Reveals Genocide Case Strengths and Weaknesses, Breaking Points.

[21] Becky Sullivan, The catastrophe in Gaza after 100 days of Israel-Hamas war, by the numbers, *National Public Radio/USA (NPR)*, January 14, 2024, https://www.npr.org/2024/01/14/1224673502/gaza-numbers-100-days-israel-hamas

[22] Raz Segal and Penny Green, Intent in the genocide case against Israel is not hard to prove, *Al Jazeera*, January 14, 2024, https://www.aljazeera.com/opinions/2024/1/14/intent-in-the-genocide-case-against-israel-is-not-hard-to-prove

[23] Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, *The United Nations*, accessed January 18, 2024, https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.1_Convention%20on%20the%20Prevention%20and%20Punishment%20of%20the%20Crim

[24] Daniel De Simone and Alys Davies, South Africa files ICJ case accusing Israel of 'genocidal acts', *BBC News*, December 29, 2023, https://www.bbc.com/news/world-africa-67844551

[25] Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel), *International Court of Justice (ICJ)*, accessed January 18, 2024, https://www.icj-cij.org/case/192

[26] Summary of the Order of 26 January 2024, *International Court of Justice (ICJ)*, accessed January 31, 2024, p. 2, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240126-sum-01-00-en.pdf

[27] Press Release - Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel) - The Court indicates provisional measures, *International Court of Justice (ICJ)*, accessed January 31, 2024, p. 1-3, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240126-pre-01-00-en.pdf

[28] Sofia Stuart Leeson, Russia rejects international court ruling to stop invasion of Ukraine, *Euractiv*, March 18, 2022, https://www.euractiv.com/section/europe-s-east/news/russia-rejects-international-court-ruling-to-stop-invasion-of-ukraine/

[29] Tovah Lazaroff, No one, including Iran or ICJ, will stop IDF in Gaza - Netanyahu, *Jerusalem Post*, January 13, 2024, https://m.jpost.com/israel-hamas-war/article-782078

[30] Prime Minister Netanyahu pledges: No one will stop us - not even The Hague [in Hebrew], *14 Now*, YouTube channel, January 13, 2024, https://youtu.be/WEP-ZMZiY3w?si=AAwsoo7tjFn_j9sp

[31] Statement by PM Netanyahu, Government of Israel, January 10, 2024, https://www.gov.il/en/departments/news/statement-by-pm-netanyahu-10-jam-2024 ; Israel has 'no intention of permanently occupying Gaza' says Israeli PM Netanyahu, *France 24*, January 11, 2024, https://www.france24.com/en/video/20240111-israel-has-no-intention-of-permanently-occupying-gaza-says-israeli-pm-netanyahu

[32] Reactions to World Court ruling on Israel's war in Gaza, *Reuters*, January 27, 2024, https://www.reuters.com/world/reactions-world-court-ruling-israels-war-gaza-2024-01-26/

[33] Zaha Hassan, The ICJ ruling on Gaza is a wake-up call for Washington Biden has to take note, *The Guardian*, January 28, 2024, https://www.theguardian.com/commentisfree/2024/jan/28/icj-ruling-gaza-wake-up-call-for-washington ; David Kaye, The ICJ Rulings Hidden Diplomacy, *Foreign Affairs*, January 26, 2024, https://www.foreignaffairs.com/israel/icj-rulings-hidden-diplomacy

[34] Genocide case against Israel: Where does the rest of the world stand on allegations?, *Euronews*, January 14, 2024, https://www.euronews.com/2024/01/14/genocide-case-against-israel-where-does-the-rest-of-the-world-stand-on-allegations

[35] Mared Gwyn Jones, Why is the EU mostly silent on South Africa's genocide case against Israel?, *Euronews*, January 12, 2024, https://www.euronews.com/my-europe/2024/01/12/where-do-eu-countries-stand-on-south-africas-genocide-case-against-israel

[36] US says South Africa's court case accusing Israel of genocide is 'meritless', *AfricaNews* , January 4, 2024, https://www.africanews.com/2024/01/04/us-says-south-africas-court-case-accusing-israel-of-genocide-is-meritless/ ; Iclal Turan, US says genocide case against Israel 'meritless', 'galling', *Anadolu Agency*, January 9, 2024, https://www.aa.com.tr/en/middle-east/us-says-genocide-case-against-israel-meritless-galling/3104464

[37] Ayhan Şimşek, Germany to intervene in genocide case against Israel: Official, *Anadolu Agency*, January 12, 2024, https://www.aa.com.tr/en/europe/germany-to-intervene-in-genocide-case-against-israel-official/3107509

[38] Justine N. Stefanelli, Germany is Fifth State to Intervene in Ukraine v. Russia at ICJ, *American Society of International Law*, September 6, 2022, https://www.asil.org/ILIB/germany-fifth-state-intervene-ukraine-v-russia-icj

[39] Emily Rauhala and Steve Hendrix, U.N. court orders Israel to prevent civilian deaths in Gaza, but no cease-fire, *The Washington Post*, January 27, 2024, https://www.washingtonpost.com/world/2024/01/26/israel-icj-ruling-decision-south-africa-gaza/ ; Germany says Israel must comply with UN courts Gaza ruling, *Anadolu Agency*, January 26, 2024, https://www.aa.com.tr/en/europe/germany-says-israel-must-comply-with-un-court-s-gaza-ruling/3120108

[40] Daha fazla bilgi için lütfen bkz: Mehmet Oğuzhan Tulun, Germany and Genocide - III, *Center for Eurasian Studies (AVİM)*, Analysis No: 2021/21, June 15, 2021, https://avim.org.tr/en/Analiz/GENOCIDE-AND-GERMANY-III

[41] Namibia rejects Germanys Support of the Genocidal Intent of the Racist Israeli State against Innocent Civilians in Gaza, *Namibian Presidency*, X (formerly Twitter) account, January 13, 2024, https://twitter.com/NamPresidency/status/1746259880871149956?t=8Y0oltpfOf9d4GScsDhv8A&s=09

[42] AVİM bugüne kadar bu konuda çok sayıda makale ve rapor yayınlamıştır. Daha fazla bilgi için lütfen bakınız: https://avim.org.tr/tr

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya,Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "İSRAİL: SOYKIRIM MAĞDURU SOYKIRIM FAİLİ Mİ OLDU?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2024 / 1. Şubat 15. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/tr/Analiz/ISRAIL-SOYKIRIM-MAGDURU-SOYKIRIM-FAILI-MI-OLDU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır